BESPREEKNOTITIE VOOR DE GEMEENTERAAD

aan	de gemeenteraad
van	Portefeuillehouder Vennik namens het college van B&W
bespreken in	Commissie, 10 november 2025
onderwerp	**Consultatie over het concept regionaal advies VAWOZ/380 kV**
datum	28 oktober 2025
bijlagen	4

Inleiding

De provincie heeft een concept regionaal advies opgesteld over het programma Verkenning aanlandingen wind op zee (VAWOZ) en 380 kV Netuitbreiding Noord-Holland Noord in een proces tot advisering aan de minister van Klimaat en Groene Groei (KGG). Het college gebruikt het concept regionaal advies om uw raad over dit onderwerp te consulteren.

VAWOZ landt de stroom aan vanaf windparken op zee en zet dat in een convertorstation om naar wisselstroom. Deze stroom moet via een 380 kV station op het stroomnet worden gebracht. Dit gebeurt vanaf het zuiden van de provincie naar het noorden vv. De VAWOZ kabels liggen ondergronds en 380 kV gaat in het algemeen, in de plannen van TENNET, met een mastopstelling. Er zijn geen stations in de gemeente gepland. Een klein gedeelte van een mogelijke mastopstelling loopt in een corridor door het buitengebied van de gemeente.

Het ministerie van KGG is het bevoegd gezag en heeft aan de medeoverheden in de regio gevraagd om een regionaal advies uit te brengen over beide projecten. De minister vraagt om een voorkeur uit te spreken voor een tracé voor een kabel, een mast- en stationslocatie. De provincie Noord-Holland coördineert het opstellen van het regio advies. In een veel te strak tijdschema moet uiterlijk 19 december een regionaal advies aan de minister van KGG worden aangeboden. Het college moet daarop uiterlijk begin december besluiten. De minister neemt het regio advies in beschouwing bij de vaststelling van de uiteindelijke besluiten over de ligging van de onderstations, het tracé daartussen en de aanlandingspunten.

Doel bespreking

Het concept regionaal advies VAWOZ / 380 kV NNHN ligt ter consultatie aan de raadscommissie voor. Het concept regionaal advies wordt niet ter besluitvorming aan de raad voorgelegd omdat het geven van een reactie op het conceptadvies een collegebevoegdheid is.
De consultatie dient om van de commissieleden opmerkingen en aanvullingen te vernemen op het concept regionaal advies (90%versie) en de geformuleerde uitgangspunten / voorwaarden. Dit is opgenomen aan het einde van deze bespreeknotitie onder het kopje: Overzicht uitgangspunten voor de raad/commissie consultatie op pagina 6 en 7.
De gemeenten hebben tot 20 november de tijd om opmerkingen in te brengen en aanpassingen te verzoeken bij de provincie. Dit kan tot aanpassing leiden in de definitieve versie. De definitieve versie wordt op 3 december aan de afzonderlijke colleges toegezonden ter besluitvorming.

Toelichting

Proces tot nu toe

Een groot deel van de inhoudelijke stukken is pas vlak voor de zomervakantie vrijgegeven. Dit en de deadline van 19 december geven een hoge tijdsdruk op het proces. Ook ontbreken op dit moment nog belangrijke stukken. De gemeenten binnen de Regio Alkmaar hebben gezamenlijk meermaals opgeroepen meer tijd te nemen om zo een zorgvuldig proces te kunnen doorlopen. Daaraan is helaas geen gehoor gegeven.
Het regio advies wordt opgebouwd vanuit de onderliggende stukken. De projecten raken verschillende gemeenten op verschillende manieren. Er kan in een gemeente een mastopstelling (380kV) of een landkabel (VAWOZ) of beide zijn ingetekend. Vanuit de beoordeling in de stukken heeft de provincie een richting gegeven voor het advies.
De conceptversie (90%) van het regionaal advies is midden oktober opgeleverd. De regio heeft eerder brieven verzonden en gesprekken gevoerd om richting te geven aan dit advies.
In de bestuurlijke overleggen worden bestuurders meegenomen in het proces van het regioadvies. Raden worden via (regionale) bijeenkomsten en informatiebrieven van KKG op de hoogte gehouden.

Voor alle BUCH gemeenten zijn het landtracé van VAWOZ en de mastopstelling van 380 kV potentieel relevant.

Onderstaand wordt binnen de projecten meer inhoudelijk ingegaan op de mogelijke effecten op het grondgebied van de gemeenten.

0. Inleiding
A. VAWOZ Aanlanding op kust en boringen
B. 380 kV NNHN
C. Proces en status van het voorliggende regioadvies
D. Raad en vervolg

Het programma VAWOZ 2031-2040

0. Inleiding

Het programma omvat verschillende onderdelen: aanlanding van de stroomkabels op de kust, transport vanaf de kust naar het achterland, bouw convertor/omvormer station en aanlanding waterstof van zee.
Relevant voor de BUCH gemeenten is de mogelijke locatie van de kabel aanlanding op de kust en vervolgens het tracé door het grondgebied. De kabels worden ondergronds aangelegd. In de duinen met een boring en door de binnenduinrand en polders in principe via een open sleuf ontgraving. In het veld is uiteindelijk alleen een “grote putdeksel” te zien, daar waar de kabels aan elkaar zijn verbonden.
VAWOZ is een nationaal programma waarbij langs de hele Nederlandse kust wordt gezocht naar aanlanding mogelijkheden. Onder andere Egmond aan Zee en Castricum aan Zee zijn onderzocht als potentiële aanlandingslocaties vanaf zee en het vervolg tracé.

A. <u>VAWOZ Aanlanding op kust en boringen</u>

1. **Algemeen**

De onderzoeken brengen beperkingen in beeld en leiden tot de uitkomst dat in Noord-Holland een beperkt aantal locaties geschikt lijken. Egmond en Castricum komen als haalbaar uit het onderzoek naar voren. De kabel gaat ondergronds door de duinen, en gaat daarbij door N2000 gebied. Het ondergrondse kabel tracé door de binnenduinrand en polder doorsnijdt bollenvelden, graslanden en NNN gebieden. De VAWOZ kabel is gelijkstroom en kan daardoor over de hele lengte ondergronds worden aangelegd.

2. Egmond aan Zee via Heiloo en Castricum naar Uitgeest e.v.

Ten zuiden van Egmond aan Zee kan in één keer onder de smalle duinen worden geboord. De geringe lengte van de doorsnijding van N2000 geeft minder beperkingen ten opzichte van andere aanlandingslocaties. De lange afstand naar een convertor station op A9Zuid (Westpoort-Amsterdam) scoort daarentegen negatief.
Het potentiële traject loopt ten zuiden van Egmond aan Zee vanaf het strand. Na het kruisen van het duingebied loopt de route ondergronds door de binnenduinrand en het landbouwgebied ten zuiden van Egmond aan Zee/Egmond aan de Hoef. De route buigt naar het zuiden af bij de Hogedijk en loopt ten oosten van de woonkern Egmond-Binnen, langs Heiloo, richting de kruising van de provinciale wegen de N513 en de N203. Daarna buigt de route ten noordoosten van Castricum af naar het oosten, onderlangs Limmen, langs de N203 richting Uitgeest en tussen Heemskerk en Uitgeest door, onder de A9 en verder. Het kabel tracé is ondergronds en heeft daardoor geen zichtbare landschappelijke gevolgen.

3. Castricum aan Zee naar Uitgeest

De duindoorsnijding bij Castricum vergt twee aansluitende boringen langs de Zeeweg. De duinen zijn een waterwingebied. Hiervoor heeft nader onderzoek plaats gevonden. Uitkomst van dat onderzoek is dat er technisch geen belemmering is. Door belanghebbenden is doorboring aangemerkt als zeer ongewenst vanuit maatschappelijk oogpunt, de bescherming van zoetwaterwinning gebieden naar de toekomst en de eventuele uitbreiding hiervan. De borging van kwaliteit en kwantiteit van de drinkwatervoorziening is een nationale opgave die met het programma VAWOZ sterk onder druk komt te staan. Het bestuurlijk overleg geeft aan dat boringen in dit gebied onacceptabel en een no-go zijn, niet alleen bij het huidige project maar ook naar de toekomst toe.
Bij een aanlanding op Egmond aan Zee zal de ondergrondse kabel via de binnenduinrand en de polders door de gemeente Castricum gaan, zoals hierboven is beschreven.

4. Uitgeest en Heiloo

Bij een eventuele kabel op de kust bij Egmond is er een kans dat de kabel door het westelijke buitengebied van de gemeente Heiloo heen gaat.
Voor Uitgeest geldt dat een aanlanding in Velsen/ TATA geen gevolgen heeft. Bij een Egmondse aanlanding loopt de ondergrondse kabel door het grondgebied van de gemeente. De kabel komt dan langs de N203, onder het spoor, tussen Uitgeest en Heemskerk in, onder de Tolweg, weer onder het spoor, onder de A9 en verder. Dit zal veelal met een open ontgraving gebeuren en waar nodig met een boring.

5. Voorkeursvolgorde voor aanlanding op de kust

Er zijn in Noord-Holland verschillende aanlandingen onderzocht. Een aanlanding in Noord-Holland noord ter hoogte van Julianadorp wordt kansrijk beoordeeld met een aansluiting op de Middenmeer. Daarna een aanlanding bij Velsen Noord en TATA steel. Egmond is een alternatief voor Velsen noord. De kabel moet naar een convertorstation. De minst belastende plaats voor een convertor/omvormingsstations wordt gevonden op de locatie A9zuid (Westpoort). Hiermee wordt eventueel Egmond aan Zee de langste aansluiting.
(Nb een convertorstation zet de stroom om (gelijkstroom naar wisselstroom) en dit moet dan naar een 380 kV station getransporteerd worden via masten, waarna de stroom op het net komt. De onderlinge afstand tussen die stations mag maximaal 6 km zijn. Er zijn geen convertor en 380 kV stations in de BUCH voorzien)

6. Gevolgen van een kabel vanaf strand door de binnenduinrand en polders

Het tracé krijgt gebruiksbeperkingen vanuit een zakelijk recht overeenkomst (ZRO), daardoor mag er niet gebouwd worden of bomen geplant. Een eigenaar zal in overleg met Tennet

afspraken moeten maken over vergoedingen voor de aanleg en de gebruiksbeperkingen. Dit heeft ook impact op de directe omgeving van deze kabels, daarom moet er een royale regeling komen om te compenseren en de leefbaarheid van de kernen te ondersteunen.
Visueel zal de kabel nauwelijks effect hebben door de ondergrondse ligging, wel zullen grotere "putdeksels" nodig zijn om de kabel te bereiken bij de aansluitingen.
De eventuele kabel heeft naast permanente gevolgen ook tijdelijke gevolgen bij de aanleg. Het strand zal maanden bezet zijn voor werkzaamheden. Er moet tijdelijk een verhoogd zandplateau op het strand worden aangelegd voor de boring, daarmee wordt het hoogteverschil aan weerszijden van de duinen opgeheven. Zwaar materieel en materiaal zal via de opgangen in het dorp naar de locatie (*nb. ten zuiden van Egmond aan Zee*) getransporteerd moeten worden, dat zorgt voor hinder bij bewoners, ondernemers en gasten. Deze hinder moet waar mogelijk worden voorkomen en tevens ruimhartig gecompenseerd.
Een tijdelijk effect kan ook ontstaan voor natuurgebieden waar herstel jaren kan duren. Dit geldt ook voor de agrariërs die actief zijn in de binnenduinrand en de polders van de vier gemeenten. Het potentiële kabeltracé vanaf Egmond aan Zee is geprojecteerd in de gemeenten Bergen, Heiloo, Castricum en Uitgeest.

Voorwaarden/uitgangspunten bij VAWOZ:
… Ruimhartige compensatie voor de eigenaren in het kabel tracé
… Royale compensatie voor de kernen als gevolg van de aanleg
… Geen opgaande elementen op het tracé en bij "putdeksels"
… Geen boring door duinen bij Castricum, absolute no-go nu en in de toekomst in verband met de kwetsbaarheid van het zoetwatersysteem

B. 380 kV NNHN

1. Algemeen

De uitbreiding van het hoogspanningsnet is nodig om knelpunten in het elektriciteitsnet te voorkomen en stroom te verplaatsen. Deze knelpunten zijn nu al aanwezig en nemen in de periode tot 2030 sterk toe. Door de uitbreiding van het hoogspanningsnet:

- worden de bestaande en toekomstige knelpunten op 150 kV-niveau in Noord-Holland Noord opgelost;
- wordt de transportcapaciteit in Noord-Holland Noord toekomstbestendig uitgebreid;
- wordt een bijdrage geleverd aan de verduurzaming van de industrie;
- kan transport van windenergie mogelijk gemaakt worden.

Op korte termijn is dit geen oplossing voor de netcongestie omdat het project pas circa 2034 klaar zal zijn.

Het project 380 kV gaat over het realiseren van een nieuwe hoogspanningsverbinding in het deel van boven het Noordzeekanaal. Het gaat om een bovengrondse mastenrij die van noord naar zuid loopt vanaf omgeving Middenmeer tot aan de lijn Oostzaan/Beverwijk vv. Deze lijn moet in het zuidelijke deel worden aangetakt op de bestaande hoogspanningsverbinding tussen Diemen en Beverwijk. Verder wordt ruimte gezocht voor 2 hoogspanningsstations (380 kV): één in het noordelijke deel rond Middenmeer en één rond het zuidelijke deel op de lijn Oostzaan/Beverwijk.

2. Vijf onderzoek corridors

In het onderzoek zijn vijf corridors onderzocht. Die lopen tussen het zuiden naar het noorden en globaal van west naar oost en hebben onderscheidende kleuren gekregen. Zie bijlage 2. Van west naar oost kleuren: Donkerblauw, groen, geel, rood, lichtblauw. Donkerblauw loopt door alle BUCH gemeenten. Groen loopt vooral door Uitgeest. Een klein gedeelte loopt langs De Woude.
Donkerblauw is een absolute no-go voor onze gemeenten en de provincie. Dit geldt ook voor de lichtblauwe corridor. In het regio advies aan de minister wordt dit ook zo beschreven. Daarmee blijven de middelste corridors over: Groen-Geel-Rood. Tussen deze corridors liggen verschillende Paarse verbindingsstukken om van de een naar de ander corridor te schakelen.

Er zijn veel onderzoeken naar diverse aspecten uitgevoerd in de mer en de IEA. De provincie concludeert dat het in de kern neerkomt op het aspect “vergunbaarheid” binnen de corridors voor de mastopstelling. Bepalend daarbij is de wetgeving rond UNESCO en N2000. De Hollandse Waterlinies en de Beemster zijn UNESCO werelderfgoed. De rapporten over beide onderwerpen zijn nog niet definitief opgeleverd omdat nader onderzoek plaats vindt.

Wij bestrijden het standpunt van de provincie dat in feite binnen UNESCO en N2000 niets mogelijk is, als er een alternatief aanwezig is vanuit de zogenaamde ADC toetsing (Alternatieven, Dwingende redenen en Compenseren). De provincie gaat hier vanuit omdat de rode en gele corridor door zowel de Hollandse waterlinies als de Beemster loopt en dat vanuit natuur rood en geel voor meer vogel (draad) slachtoffers lijkt te zorgen en door de lengte van de doorsnijding van UNESCO, rood en geel minder vergunbaar zijn en daardoor afvallen.

De regio Alkmaar en de zuidelijk gemeenten (Zaanstad, Heemskerk en IJmuiden) zijn niet overtuigd dat delen van de tracés rood en geel af moeten vallen. De regio vindt dat het tracé dat start in Wijdewormer via een deel geel naar rood naar Middenmeer een volwaardige en haalbare route is. De regiogemeenten zijn niet overtuigd dat dit voldoende is uitgezocht. Voordeel bij de geel/rode route is dat het voldoet aan het uitgangspunt dat landschappelijke structuurlijnen worden gevolgd, zoals de A7. De regio wil dat er meer onderzoek naar deze route wordt uitgevoerd.

In het voorliggende advies ziet de provincie de groene corridor als de minst onhaalbare route. Dit geeft aan dat alle tracés sterke minnen en kleine plussen hebben. De groene corridor volgt in hoofdzaak het tracé van de huidige 150 kV masten tussen Beverwijk en Oterleek, maar wijkt ook af, zo wordt ten oosten van Oterleek richting Hoorn niet de bestaande 150 kV mastenrij gevolgd. Ook de referentielijnen, die zijn gebruikt voor het onderzoek, wijken ongewenst af van het bestaande 150 kV tracé, zoals een route westelijk van Stompentoren en westelijk van Marken-Binnen. Door de ingetekende tracés/referentielijnen wordt het belemmeringen gebied versnippert en uitgebreid door de verspreide ligging binnen het gebied. Dit is ruimtelijk niet aanvaardbaar. De gemeenten hebben eerder gepleit om 380 kV in te passen op de plaats van de huidige 150 kV masten, die dan ondergronds gaan. Het volgen van de 150 kV mastopstelling moet dan ook worden opgenomen.
In het huidige proces is in het laatste bestuurlijke overleg gevraagd om de groene corridor verder uit te werken door een alternatief op te nemen, waarbij groen vanaf Oterleek via paars naar rood gaat naar de A7 en naar Middenmeer. Hiermee wordt de woonwijk de Draai in Dijk en Waard ontzien. Zie bijlage 4. De regio pleit er sterk voor om geel naar rood eerst volwaardig te onderzoeken en uit te werken omdat dit naar onze mening een haalbare route is, door de bundeling van het tracé met de A7.

Groen start in de Wijkerpolder waar de zuidelijke gemeenten tegen zijn. Hun standpunt is dat het gebied al sterk te lijden heeft onder allerlei ingrepen en ruimtelijke claims en dat deze stapeling leefbaarheid en gezondheid onder druk zet. Maar ook dat de gehanteerde selectiecriteria er toe leiden dat deze keuzes dan altijd neerslaan in het gebied, waar geen wettelijke waarden vanuit N2000 gelden en beperkt vanuit UNESCO.

Voorwaarden voor de tracé keuze:
… het regionaal voorkeurstracé vanaf Wijdewormer over Geel naar Rood dient op een volwaardige wijze uitgewerkt en beschouwd te worden

Verdere voorwaarden voor de tracé keuze:
… Groen kan pas geoptimaliseerd worden nadat Geel Rood volwaardig is uitgewerkt en beschouwd
… er moet een alternatieve route opgenomen worden van Groen via Oterleek naar de A7 over bestaande 150 kV (*naast de route Groen + P15, zie bijlage 4*)
… verbeterde ligging van masten bij Oterleek waarbij 150 kV wordt gevolgd naar Hoorn
… voorkomen van een dubbele mastenrij
… mastenrij volgt landschappelijke structuurlijnen
… 380 kV mast volgt hetzelfde tracé als 150 kV

… 380 kV mast alleen als de bestaande150 kV mast ondergronds gaat
… ruimhartige compensatie
… verdelen van de lusten en lasten
… niet alleen naar technische vergunbaarheid kijken, ook de maatschappelijk beste variant beschouwen door leefbaarheid, gezondheid zwaar gewicht geven in de keuze afweging
… opnemen van flexibiliteit in het proces richting afweging, voor het moment waarop resultaten uit onderzoek bekend worden en nogal afwijken van de huidige cijfers. Een nader gesprek met de minister is dan vereist.

Er moeten nog onderzoeken worden opgeleverd, zoals de draadslachtoffers (=N2000) en Unesco moet nog een uitspraak doen. Beide zaken zijn erg bepalend voor de haalbaarheid van de corridors. Partijen binnen dit proces pleiten er dan ook sterk voor, richting minister, om flexibiliteit op te nemen voor het moment waarop de resultaten bekend worden en afwijken van de huidige cijfers. Een nader gesprek met de minister is dan vereist.

C. Proces en status van het voorliggende regioadvies
Het college is bevoegd om een reactie te geven op het verzoek van KGG om een regionale reactie. Het gaat thans om een 90% versie. In dit advies zijn verschillende voorwaarden/uitgangspunten genoemd die opgenomen die een plaats horen te krijgen.
Het college kan deze versie in deze fase van het regioadvies niet vast stellen, er komt nog een definitieve versie. Per gemeente is een overleg gepland met de raadscommissie. Vanuit het overleg verneemt het college van de raads-/commissieleden opmerkingen, aanvullingen en neemt dit mee bij de standpuntbepaling op het advies en de geformuleerde uitgangspunten/voorwaarden.
Het college krijgt begin december de definitieve versie ter besluitvorming en ondertekening toegezonden vanuit de provincie.

D. Raad en vervolg
Dit voorliggende document dient om het gesprek met de raadscommissie inhoud te kunnen geven. Het overleg met de commissie wordt gebruikt om de ingenomen standpunten te delen, voorkeuren aan te geven en aanvullingen vanuit de commissie te zoeken. De overleggen zijn in november gepland.
In de tussentijd staat het proces niet stil. De komende periode wordt ook gebruikt voor verdere afstemming en nadere gesprekken met de regiopartners over de inhoud en de lijn in het regionaal advies. Er wordt gewerkt op het regionaal focusoverleg niveau om input te geven aan het regionaal advies gevoed vanuit de individuele gemeenten.
De gemeenten hebben tot 20 november de tijd om opmerkingen in te brengen en aanpassingen te verzoeken bij de provincie. Dit kan tot aanpassing leiden in de definitieve versie. De definitieve versie wordt op 3 december aan de afzonderlijke colleges toegezonden ter besluitvorming.

Overzicht voorwaarden/uitgangspunten voor de commissie consultatie

Voorwaarden/uitgangspunten bij VAWOZ:

1. Ruimhartige compensatie voor de eigenaren in het kabel tracé
2. Royale compensatie voor de kernen als gevolg van de aanleg
3. Geen opgaande elementen op het tracé en bij “putdeksels”
4. Geen boring door duinen bij Castricum, absolute no-go nu en in de toekomst in verband met de kwetsbaarheid van het zoetwatersysteem

Voorwaarden voor de tracé keuze 380 kV:

5. Het regionaal voorkeurstracé vanaf Wijdewormer over Geel naar Rood dient op een volwaardige wijze uitgewerkt en beschouwd te worden

Verdere voorwaarden voor de tracé keuze:

6. Groen kan pas geoptimaliseerd worden nadat Geel Rood volwaardig is uitgewerkt en beschouwd
7. Er moet een alternatieve route opgenomen worden van Groen via Oterleek naar de A7 over bestaande 150 kV (naast de route Groen + P15, zie bijlage 4)

8. Verbeterde ligging van masten bij Oterleek waarbij 150 kV wordt gevolgd naar Hoorn
9. Voorkomen van een dubbele mastenrij
10. Mastenrij volgt landschappelijke structuurlijnen(150kV, A7) van dat principe wordt pas van afgeweken zodra er geen alternatieven meer zijn.
11. 380 kV mast volgt hetzelfde tracé als 150 kV
12. 380 kV masten langs bestaande 150kV alleen plaatsen als 150 kV op dezelfde plek ondergronds wordt gebracht.
13. Ruimhartige compensatie voor alle partijen die worden benadeeld
14. Verdelen van de lusten en lasten
15. Niet alleen naar technische vergunbaarheid kijken, ook de maatschappelijk beste variant beschouwen door leefbaarheid, gezondheid zwaar gewicht geven in de keuze afweging
16. Opnemen van flexibiliteit in het proces richting afweging. Er moeten nog onderzoeken worden opgeleverd, zoals over de draadslachtoffers en UNESCO moet nog een uitspraak doen. Beide zaken zijn erg bepalend voor de haalbaarheid van de corridors. Partijen binnen dit proces, waaronder de gemeenten in regio Alkmaar, pleiten er dan ook sterk voor richting minister om flexibiliteit op te nemen voor het moment waarop de resultaten bekend worden en erg afwijken van de huidige cijfers. Een nader gesprek met de minister is dan vereist.

De gemeente werkt samen op BUCH -, Regio Alkmaar – en bovenregionaal niveau.

Vervolg
Het regio advies heeft geen formele status. In het advies geeft de regio een voorkeur aan. Het regio advies zit in de laatste fase en is nog niet definitief. Het conceptadvies wordt niet ter besluitvorming aan de raad voorgelegd omdat het geven van een reactie op het conceptadvies een collegebevoegdheid is. Het college besluit definitief over het regionaal advies VAWOZ / 380 kV NNHN op het moment dat de definitieve versie van het regionaal advies van de provincie is ontvangen en de raad hierover te informeren. Op 19 december wordt het definitieve regioadvies aan de minister toegezonden.

BIJLAGEN
1. Concept regio advies VAWOZ/380 kV
2. Kaart met 380 kV corridors
3. Kaart aanlandingenlocaties zuid + landtracés VAWOZ
4. Groen over Rood alternatief